

# SPIS TREŚCI

|                                                                          |    |
|--------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Wykaz skrótów</b>                                                     | 11 |
| <b>Wprowadzenie</b>                                                      | 17 |
| <b>Rozdział 1</b>                                                        |    |
| <b>Labirynt AI</b>                                                       | 21 |
| 1. Historia AI – rollercoaster sukcesów i niepowodzeń                    | 26 |
| 2. Czy maszyny mogą myśleć?                                              | 35 |
| 3. Gdy oczekiwania wyprzedzają rzeczywistość                             | 44 |
| 4. AI – podmiot czy przedmiot?                                           | 46 |
| 5. Definiowanie niezdefiniowanego                                        | 50 |
| 6. Rewolucja AI – gdzie jest polski sędzia?                              | 56 |
| <b>Rozdział 2</b>                                                        |    |
| <b>Prawne i instytucjonalne uwarunkowania AI w Polsce</b>                | 63 |
| 1. Gra o przyszłość: polska strategia dla rozwoju sztucznej inteligencji | 63 |
| 2. Grupa Robocza ds. Sztucznej Inteligencji (GRAI)                       | 66 |
| 3. Ministerstwo Sprawiedliwości a sztuczna inteligencja                  | 70 |
| <b>Rozdział 3</b>                                                        |    |
| <b>AI w służbie publicznej</b>                                           | 73 |
| 1. Jak „Arbuz” weryfikuje sprzedawców?                                   | 73 |
| 2. Algorytmy na lekcji – B3 kontra Rzecznik Praw Obywatelskich           | 75 |
| 3. Kasa bez kasjera                                                      | 76 |

**Rozdział 4**

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>AI na styku prawa i cyfryzacji</b> .....                             | 79  |
| 1. Jak innowacyjna technologia stała się polem bitwy o prywatność ..... | 79  |
| 2. Rzeczywistość i fikcja: <i>deepfake</i> .....                        | 86  |
| 2.1. Korzyści i zagrożenia .....                                        | 86  |
| 2.2. Przykłady <i>deepfake</i> .....                                    | 89  |
| 2.3. <i>Deepfake</i> w postępowaniu sądowym .....                       | 92  |
| 3. <i>Digital twin</i> – cyfrowy bliźniak .....                         | 95  |
| 4. Osobliwie obywatelskie preferencje wyborcze AI .....                 | 103 |

**Rozdział 5**

|                                                                                        |     |
|----------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Cywilistyczna wieża Babel: europejskie podejście do AI</b> .....                    | 107 |
| 1. Unia Europejska .....                                                               | 107 |
| 1.1. Europejski technologiczny krajobraz regulacyjny .....                             | 109 |
| 1.2. Unia algorytmów – Akt o sztucznej inteligencji (AI Act) w europejskim stylu ..... | 115 |
| 1.3. Nowa dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za produkty wadliwe (PLD) .....        | 127 |
| 1.4. Dyrektywa w sprawie odpowiedzialności za sztuczną inteligencję (AILD) .....       | 131 |
| 1.5. Odpowiedzialność za AI: regulacje kontra rzeczywistość .....                      | 134 |
| 2. Rada Europy .....                                                                   | 156 |
| 2.1. Europejska Karta Etyczna dotycząca AI w sądach .....                              | 157 |
| 2.2. Konwencja ramowa o AI, prawach człowieka, demokracji i praworządności .....       | 159 |
| 3. Systemy AI a prawo międzynarodowe .....                                             | 162 |
| 3.1. Błędna diagnoza czerniaka – kasus I .....                                         | 162 |
| 3.1.1. Jurysdykcja krajowa .....                                                       | 163 |
| 3.1.2. Prawo właściwe .....                                                            | 168 |
| 3.2. Zawyżenie wyceny nieruchomości – kasus II .....                                   | 175 |
| 3.2.1. Jurysdykcja krajowa .....                                                       | 175 |
| 3.2.2. Prawo właściwe .....                                                            | 177 |

**Rozdział 6**

|                                                                               |     |
|-------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>E-Waga: prawo karne w nowej erze AI</b> .....                              | 181 |
| 1. Materialnoprawne koncepcje odpowiedzialności karnej AI i jej twórców ..... | 188 |

|                                                                             |     |
|-----------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1.1. Czy i jak karać algorytmy? .....                                       | 188 |
| 1.2. <i>Bias</i> (stronniczość, uprzedzenia) w kontekście działania AI .... | 197 |
| 1.2.1. Definicja dyskryminacji .....                                        | 199 |
| 1.2.2. Powody powstawania uprzedzeń .....                                   | 199 |
| 1.2.3. Uprzedzenia AI a praca sędziego i prokuratora .....                  | 201 |
| 1.3. Kto odpowiada za algorytm? .....                                       | 204 |
| 2. Cyberbezpieczeństwo AI .....                                             | 207 |
| 3. AI w pracy organów ścigania .....                                        | 211 |
| 3.1. Nowoczesna prokuratura i policja .....                                 | 211 |
| 3.2. <i>Predictive policing</i> .....                                       | 214 |
| 3.2.1. Polska .....                                                         | 216 |
| 3.2.2. Niemcy .....                                                         | 216 |
| 3.2.3. Niemcy .....                                                         | 217 |
| 3.3. JusticeText .....                                                      | 217 |

**Rozdział 7**

|                                                                                  |     |
|----------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Sędzia i AI: sojusz czy starcie?</b> .....                                    | 221 |
| 1. Decyzje zasilane algorytmami: inteligentne wsparcie dla sprawiedliwości ..... | 224 |
| 2. Narzędzia wyrokowe, narzędzia wspierające decyzje sądu .....                  | 230 |
| 3. Jak AI zmienia pracę sędziego na świecie? .....                               | 231 |
| 3.1. Anonimizacja dokumentów .....                                               | 232 |
| 3.2. Przeglądanie dokumentów .....                                               | 234 |
| 3.3. Automatyczne rozwiązywanie sporów .....                                     | 238 |
| 3.4. Przewidywanie wyników postępowania sądowego .....                           | 239 |
| 3.5. Narzędzia wspomaganie i podejmowania decyzji .....                          | 240 |
| 3.6. Składanie pism drogą elektroniczną .....                                    | 245 |
| 3.7. Segregacja, przydzielanie i automatyzacja przepływu pracy .....             | 247 |
| 3.8. Narzędzia do przetwarzania języka naturalnego .....                         | 251 |
| 3.9. Usługi informacyjne i pomocowe .....                                        | 253 |
| 3.10. Inne narzędzia .....                                                       | 254 |
| 4. Gdy zanika granica między AI a niezawisłością sędziego .....                  | 256 |
| 4.1. Chiny .....                                                                 | 256 |
| 4.2. Stany Zjednoczone Ameryki .....                                             | 262 |
| 4.3. Izrael .....                                                                | 266 |
| 5. Brazylijska lekcja dla polskiego wymiaru sprawiedliwości .....                | 268 |
| 5.1. Justice 4.0 .....                                                           | 269 |



|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| 5.2. Krajowa platforma cyfrowa sądownictwa .....                      | 270 |
| 5.3. Kodeks: zarządzanie danymi z wykorzystaniem AI .....             | 272 |
| 5.4. Jasne zasady tworzenia AI .....                                  | 273 |
| 5.5. Wspólna platforma i API – Sinapses .....                         | 274 |
| 5.6. Victor, czyli AI w Sądzie Najwyższym .....                       | 275 |
| 5.7. Socrates – rozpoznawanie spraw w blokach i cyfrowa bariera ..... | 277 |
| 6. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w epoce AI .....        | 278 |
| 7. Gdy AI wkracza do Międzynarodowego Trybunału Karnego .....         | 282 |
| 8. Predykcja rozstrzygnięć ETPC .....                                 | 284 |

## Rozdział 8

### Cyfrowa era ADR. Rola AI w mediacji i arbitrażu .....

|                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Tajemnicze algorytmy .....                                                             | 289 |
| 2. Kierować do mediacji czy nie kierować? Oto jest pytanie! .....                         | 292 |
| 2.1. XAI4MA, czyli algorytmy według Włochów .....                                         | 294 |
| 3. Modele językowe a mediacja. Koncyliacja za pośrednictwem platform opartych na AI ..... | 297 |
| 3.1. LLMediator .....                                                                     | 298 |
| 3.2. British Columbia Civil Resolution Tribunal .....                                     | 299 |
| 3.3. SmartSettle .....                                                                    | 300 |
| 3.4. Amica .....                                                                          | 302 |
| 3.5. CoParenter .....                                                                     | 303 |
| 3.6. Rechtwijzer .....                                                                    | 303 |
| 3.7. Wyniki badań ankietowych .....                                                       | 304 |
| 3.8. Podsumowanie .....                                                                   | 306 |
| 4. Sztuczna inteligencja jako wsparcie w trakcie mediacji .....                           | 307 |
| 4.1. AI jako asystent mediatora .....                                                     | 308 |
| 4.2. Analiza BATNA .....                                                                  | 310 |
| 4.3. Wyniki badań ankietowych .....                                                       | 312 |
| 5. Emocjonujące emocje .....                                                              | 313 |
| 5.1. Wyniki badań ankietowych .....                                                       | 314 |
| 5.2. Zagrożenia .....                                                                     | 315 |
| 5.3. Szanse .....                                                                         | 318 |
| 6. Zamiast pytać „czy?” zapytajmy „jak?” .....                                            | 319 |
| 7. Algorytmy w arbitrażu .....                                                            | 324 |
| 7.1. Sztuczna inteligencja jako narzędzie wspomagające arbitra .....                      | 325 |

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| 7.2. Zagrożenia związane z wykorzystaniem AI w arbitrażu .....          | 327 |
| 7.3. Sztuczna inteligencja w arbitrażu – wyniki badań ankietowych ..... | 329 |
| 7.4. ENOIK .....                                                        | 330 |
| 7.5. Ultima Ratio .....                                                 | 331 |
| 8. Wnioski końcowe .....                                                | 332 |

|                                                 |     |
|-------------------------------------------------|-----|
| Co na to sama zainteresowana? Zakończenie ..... | 335 |
|-------------------------------------------------|-----|

|                    |     |
|--------------------|-----|
| Bibliografia ..... | 339 |
|--------------------|-----|

|                        |     |
|------------------------|-----|
| Opinie o książce ..... | 349 |
|------------------------|-----|

|                  |     |
|------------------|-----|
| O autorach ..... | 351 |
|------------------|-----|